

עטרת תפילות

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

תולדות

◆◆◆

שנת

תשפ"ב

◆◆◆

גליון 125

תפילה...

הם קצת נכנעים, הקב"ה עוזר להם, זוקף כפופים, אבל מה זה הדמיון שלכן בן אדם שאומר ברוך, קודם כורע ואח"כ זוקף בשם, ה' זוקף כפופים, והגמ' אח"כ שואלת מיתבי מפני שמי נחת הוא, [שהי' משמע שבזמן שאומר את ה' צריך להיות כפוף], מי כתיב בשמי, מפני שמי כתיב.

ורצינו הגמ' אמר ליה שמואל לחייה בר רב, בר אוריין [בן של תלמיד חכם] **תא ואימא לך מילתא מעלייתא דאמר אבוך, הכי אמר אבוך כשהוא כורע כורע בברוך כשהוא זוקף זוקף בשם.**

כל הזמן הם כ"כ מתפעלים מהמימרא הזאת של רב, מה שאמר שצריך לכרוע בברוך ולזקוף בשם, משמע שזה אחד מהדברים הכי נצרכים לדעת את הידיעה הזאת. ולכאורה הרי מוציא את הדברים מפשוטן, דפשוטו של מקרא לא מדבר על זה, ומה שמואל כ"כ התפעל, עד כדי כך שכשראה את הברך של רב, הוא אומר לו **בא ואומר לך דבר טוב** מה שאמר אביך, כאילו הוא לא מוצא בכל המימרות שרב אמר, רק את המימרא הזאת.

ואפשר לומר כך, באמת כשכן אדם אומר ברוך אתה וכורע, וזוקף בשם, **האם הוא חושב שהוא עושה בזה משהו מיוחד**, אני לא חושב שבן אדם מרגיש אז משהו מיוחד, אבל חז"ל כנראה הבינו ככה, ובאמת הוא צריך להרגיש את עצמו, שהוא בדרגה של הכנעה בדרגה של כפופים, וברגע שהוא קם צריך להרגיש

האיך שהקב"ה עוזר לו, ממילא לא הפשט שזה דמיון דברים בעלמא שמוציא את הדברים מפשוטו, אלא אז הוא צריך להרגיש כמו שבאמת הוא פשטות הפסוק, שהקב"ה זוקף כפופים, צריך להרגיש את עצמו כאילו כפופים והקב"ה זוקף אותו.

וזה שמואל הרגיש כ"כ שיש כ"כ דבר נחוץ לעשות את זה, כדי שבאמת ירגיש, כי אנחנו לא רגילים להרגיש מה שאנחנו עושים, מחויבים לעשות, אבל באמת צריך להרגיש משהו, שבזמן שעושה דבר צריך להרגיש מה שעושה, ואם הוא עושה, הוא צריך להרגיש באמת שהוא כפוף, וכשהוא כורע הוא מרגיש שהוא מכניע את עצמו, הוא באמת צריך להרגיש שהקב"ה זוקף אותו, וברגע הזה שהוא מרגיש את זה, התפילה היא אחרת.

ויצעקו אל ה'

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו, כי עקרה היא, ויעתר לו ה' וגו', **כח התפילה**. וחז"ל הקדושים אומרים ביבמות שכל המטרה שהאבות הק' היו עקרים, כי הקב"ה "מתאוה" לתפילתן של צדיקים, הכל "תפילה".

אומנות אבותינו

עדים אנו לאחרונה, לצרות שונות ומשונות, שלא שמענו מעולם, ומקרים קשים מאד של חולים, שזקוקים לרחמי שמים מרובים, אנשים צעירים - יחסית, ולפתע נחלו במחלות משונות, והצער נורא ואיום, ואין לנו אלא לתפוס אומנות אבותינו בידינו - ויצעקו אל ה' בצר להם, ויושיעם.

וכבר יצאו רבותינו עיני העדה שליט"א בקריאה לרגל המצב הנורא בארץ הקודש, להתחזק בתורה וכו', ולזעוק בזעקה לפני ריבון כל עולמים.

ה' זוקף כפופים

ולכן נביא מאמר אחד של רבינו בענין התפילה, מתוך הרבה מאמרים, שדיבר בענין תפילה. וחביבותא יתירתא ה' לו למאמר זה, ואמר אותו ג"כ בישיבת נובומינסק בארה"ב. ובעז"ה נתחזק עי"ז בהבנה הראוי' מה זה תפילה, ונתפלל כראוי, ובזכות זה ישמע ה' את קולנו, וירחם עלינו ועל פליטתנו, ויושיענו מכל צרות הכלל והפרט, בב"א.

וכך היו דבריו: בסייעתא דשמיא אנחנו עומדים עכשיו בהתחלת הזמן, יש ב"ה חורף גדול, שנה מעוברת, ויש אפשרות לעלות מאד מאד! אם ינצלו את הזמן. ומקוים שהבחורים כולם בודאי רוצים "בכל הלב" לעלות בתורה, לעלות ביראת שמים, וב"ה עד עכשיו ה' סייעתא דשמיא גדולה מאד, ומקוים שהקב"ה יעזור הלאה.

ורצינו לומר רק הערה מה שבעצם נוגע לא דוקא לתורה, הגמ' אומרת בברכות (דף י"ב א') ואמר רבה בר חיננא סבא משמיה דרב, המתפלל כשהוא כורע בברוך וכשהוא זוקף זוקף בשם, אמר שמואל מאי טעמא דרב דכתיב ה' **זוקף כפופים.**

ולכא' לא מובן, ה' זוקף כפופים הרי הפשט הוא שאלה שהם דלים וכנעים, שהם לא במדרגה של שמחה, אלא

להרגיש טעם בתפילה

ובעיקר צריכים להרגיש "טעם" בתפילה, להרגיש את הזכות הגדולה שיש לנו לדבר עם הבורא ית"ש, שהוא עשה ועושה הכל, ולבקש ממנו כל מה שצריך, וכשמבקשים באמת מעומק הלב, אין התפילה חוזרת ריקם.

ונזכרתי כשהי' פעם כינוס מחנכים, והעביר לרבינו את השאלות, ידידנו המיוחד המשקיע כל כוחו להצלת תלמידים יקרים הרה"ג ר' משה אורי בלוי שליט"א, וא' השאלות הי' האיך מכניסים בתלמידים טעם בתפילה? פונה אליו רבינו ושואל, האם לך יש טעם בתפילה?...

תפתחו את הארון קודש..

והוי מרגלא בפומי', שכשהיו באות לפני החפץ חיים נשים לבכות שלקחו רח"ל את בעליהן לצבא, הי' אומר להם וואס קומט איהר צומיר, גייט אין שול, און העפנט דעם ארון קודש, און וויינט פארין רבונו של עולם.. פי' מה אתן באות אלי, תלכו לבית הכנסת, תפתחו את ארון הקודש, ותבכו לפני הרבש"ע.

עומד לפני המלך

והי' נותן רבינו עצה לכוונה בתפילה, להחדיר בלבו את ההרגשה של "עומד לפני המלך", ואז כל התפילה היא אחרת לגמרי.

וידוע שיטת מרן הגר"ח זצוק"ל בספרו חידושי רבינו חיים הלוי שכונה

זו מעכבת "בכל" התפילה, לא רק בברכה ראשונה.

ורבינו כתב בגליון לעי' בספר החינוך, וביאר כונתו, שהחינוך כתב שם דכונה זו ג"כ אינה מעכבת אלא בברכה ראשונה, והרי החינוך הולך בשיטת הרמב"ם תמיד, משמע שדעתו דגם זה אינו מעכב בכל התפילה.

ולמעשה אומר רבינו, דאם בתחילת התפילה כיוון בדעתו שעומד לפני המלך, ממילא אחרי כונה זו נמשכת כל התפילה, גם אם לא חשב ע"ז בהדיא, בבחינת על דעת ראשונה הוא עושה, וממילא גם לשיטת הגר"ח יצא.

כונת ברכה ראשונה

והכל יודעים כמה נאה דורש ונאה מקיים, הי' רבינו. שהי' כולו מרוכז בתפילה, והי' אפשר לראות האיך נראה אדם ש"עומד לפני המלך".

ושלא לדבר על כוונת פירוש המילים של "ברכה ראשונה", שהי' עומד על כל תיבה ותיבה, והרבה פעמים הי' שם את האצבע בסידור, ואומר כל מילה ומילה לאט לאט, והרבה הי' מזהיר על זה, שכונת ברכה ראשונה "לעיכובא".

יתן השי"ת שנזכה להתפלל לפניו כראוי, וישמע שוועתינו, וימרה ויחיש לגאלנו בב"א.

לכן הוא כ"כ הרגיש את זה, ולא אמר את זה סתם, אלא כשפגש את הבן שלו, הוא אמר לו אני יגיד לך דבר, זה דבר גדול מאד, שכן אדם צריך להרגיש בתפילה כשהוא כורע, שהוא באמת במדרגה של כפופים, במדרגה של הכנעה, הוא דל, הוא צריך לרחמי שמים, ואז הוא כורע ועי"ז הוא מרגיש שהקב"ה זוקף אותו, כדי שירגיש בחוש האיך שהקב"ה עושה אתו חסד בכל.

אם הוא מרגיש בשעה שהוא מתפלל את החסד שהקב"ה עושה לו, יכול להיות שכל התפילה תקבל טעם אחר, וממילא אם התפילה היא ככה, שלשה פעמים ביום, ממילא גם כל היום יהי' בדרך זה, שהוא מרגיש שהקב"ה עוזר לו, על כל צעד ושעל.

ולכן אנחנו חושבים, שצריך לראות שכל הזמן בן אדם ירגיש שהוא נתון תחת חסדי ה', האיך שהוא בדרגה של כפופים והקב"ה זוקף אותו, בשעת תפילה הוא ירגיש את זה, וזה יתן לו כח על כל היום, שכל היום הוא יחי' עם הרגש הזה, שהוא צריך רחמי שמים, ורק הקב"ה מרחם עליו.

וממילא גם ברוחניות אם הוא רוצה לעלות, אי אפשר לעלות ברוחניות בלי שהוא ירגיש שהוא בדרגה של כפופים, אם הוא ירגיש את עצמו כאילו הוא מישהו... הוא משהו מיוחד! הוא לא יוכל לעלות, זה מפריע לעליה,

מפריע ל"שטייגען", ובין בתורה בין ביראת שמים צריך להרגיש את ההרגש הזה.

וממילא שמואל באמת התפעל מהמימרא הזאת, ואומר עד כמה שצריך לדעת את זה, ואומר לבנו של רב תא ואימא לך מילי מעלייתא דאמר אבוך, כשהוא כורע וכו', שכן אדם צריך להרגיש בשעת התפילה, הכנעה שלימה לפני הקב"ה, והקב"ה זוקף אותו.

ואת זה צריך לחשוב כל החיים! בן אדם ע"י התפילה הוא ירגיש על כל היום, זה יתן את ההמשך. וכמדומה שזה דבר מאד ניכר, כשאדם רוצה להרגיש שהוא צריך בכל דבר רק לרחמי שמים, ובלי רחמי שמים הוא באמת בדרגה של כפופים מאד.

והקב"ה יעזור שבאמת כל אחד יתעלה בזה, ויחשוב את זה, וירגיש שהוא תלוי מאד ברחמי שמים, ממילא התפילה תהי' אחרת, ולימוד התורה יהי' אחרת, וכל מעשה המצות יהיו אחרת, וכל האדם יכול לעלות ולעלות עד בלי סוף, ומה שיותר מרגיש את הרגש הזה, זה יתן את הכח לאדם לעלות בתורה ויראת שמים, עד שיגדל להיות תלמיד חכם גדול וירא שמים גדול, וזה מה שהקב"ה רוצה, ע"כ.

בס"ד, שלחי מר חשון שמיטה תשפ"ב

לזעוק בצעקה להעלות שוועתנו

כאשר לדאבון הלב ממשלת הודו גמרו אומר לפגוע בכל עמודי העולם, ונשא זממם נגד לומדי התורה בכל דרך שהיא, להפריע לאברכי היכולים בסיוע במוסדות לילדיהם הרכים, להשית מיסים שונים ומשונים כדי להקשות על לומדי התורה, לפגוע בכשרות המזון לכל העם היושב בציון, וגם לרבות ההכרה בכיתות הזרות ליהדות המסורה ולעוקר את שלטון ההלכה, תוך כדי חילול המקום הקדוש שריד בית מקדשנו.

והנה ודאי זממם לא יצלח וזאת התורה כל כלי יוצר עליה לא יצלח, ובכל דור ודור עומדים עלינו וכי' והקב"ה מצילנו מידם. וגם הם טועים כביכול הדבר יגרום לרפיון אצל מי מלומדי התורה, אלא אדרבה לבטח כל אחד מתחזק להוסיף בשקידת התורה, והנסיונות האלו רק יסיפו ויחזקו את הלומדים.

אננם אחר שיש בזה חילול השם, הרי מחובתנו לעשות קידוש השם, להתחזק בתורה, במידות טובות ובאמונה, ולזעוק בצעקה לפני רבון כל העולמים, ובפרט בערב ראש חודש הבעל"ט, עת רצון היא וראוי הוא שהכלל כולו יתכנסו להעלות שוועתנו בתפילת יום כיפור קטן בכל אתר ואתר, לתפוס אומנות אבותינו, כי ודאי לא באו על המאורעות האלו אלא כדי שנתעורר ותחזק בכל הדברים הצריכים חיזוק.

וברצות השם נזכה במהרה לישועת עולמים ובא לציון גואל אכ"ר.

א"ח
י"א
א"ת
א"ת
א"ת